

Asia: VN/36213/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

Lakiesityksen terminologia on pääosin oikeaa ja yhdenmukaista, mutta varsinkin perustelutekstit kaipaavat vielä täydennystä ja termien korjausta. Käytetyt termit ja niiden määritelmät poikkeavat keskenään toisistaan lakiluonnoksessa ja perustelutekstissä. Seuraavassa tarkemmat kommentit vain lakitekstin terminologian osalta:

3§ Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

"5) kunnossapidolla säännöllistä toimintaa, jolla säilytetään alueen ominaisuudet alkuperäisessä kunnossa, vaikutetaan alueen käytön olosuhteisiin tai hallitaan alueella olevia laitteita ja järjestelmiä; "

Alkuperäinen kunto ei voi olla kriteerinä. Ehdotamme esim. muotoa:

5) kunnossapidolla toimintaa, joilla varmistetaan alueen ominaisuuksien säilyminen ja alueen käytettävyyden käyttötarkoituksen mukaisella tavalla, sekä säilytetään tai palautetaan alueella olevien laitteiden ja järjestelmien toimintakyky tilaan, jossa se pystyy suorittamaan vaaditun toiminnon sen koko elinkaaren ajan.

"6) taitorakenteella vaativaa rakennetta (kuten siltaa, tunnelia tai tukimuuria), joka mahdollistaa liikennejärjestelmän toiminnan, jonka rakentamiseksi on laadittava tapauskohtaisiin lujuuslaskelmiin perustuvat suunnitelmat ja jonka rakenteellinen vaurioituminen suunnittelu- tai rakennusvirheen seurauksena saattaa aiheuttaa vaaraa ihmisille, ympäristölle tai liikennejärjestelmälle ja merkittäviä korjauskustannuksia rakenteelle tai sen välittömälle ympäristölle;"

Taitorakenteen määritelmää voisi lainata vaikka Väyläviraston taitorakenteiden ylläpidon toimintalinjajulkaisuista (2017). Lisäksi yleisesti puhutaan taitorakenteista ja vaativista taitorakenteista, jotka tarkoittavat yleensä eri asiaa. Lakiluonnoksessa ja perusteluissa käytetään vaihtelevasti "vaativa taitorakenne" tai "taitorakenne joka on vaativa rakenne" -tyyppisiä ilmaisuja, nämä olisi hyvä muuttaa yksiselitteiseksi. Tyypillisiä kuntien taitorakenteita ovat sillat, tunnelit ja tukimuurit. Myös vesistölaiturit, kallioleikkaukset ja paalulaatat täyttävät usein taitorakenteiden määritelmän. Ne voivat olla myös muilla yleisillä alueilla kuin liikennejärjestelmiä palvelevilla alueilla.

Ehdotamme esim. muotoa:

6) taitorakenteella sellaista rakennetta (kuten siltaa, tunnelia tai tukimuuria), jonka rakentamiseksi on laadittava lujuuslaskelmiin perustuvat suunnitelmat ja jonka rakenteellinen vaurioituminen suunnittelu- tai rakennusvirheen seurauksena voi olla ihmisille, liikennejärjestelmille ja ympäristölle turvallisuusriski ja aiheuttaa merkittäviä korjauskustannuksia.

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

-

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

-

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

-

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaikaa.

Ei tulisi asettaa aikarajaa

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

-

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

30§

"Yleisen alueen kunnossapitotoimien on varmistettava alueen ominaisuuksien säilyminen, alueen käytettävyys sen käyttötarkoituksen mukaisella tavalla ja alueella olevien laitteiden ja järjestelmien toiminta."

Pykälässä 31 on täydennetty kalusteiden ja muiden osien osalta asiaa katualueilla. Laitteiden ja järjestelmien ohella varusteet ja kalusteet ovat normaalin kunnossapidon piirissä kaikilla yleisillä alueilla, myös viheralueilla, ja olisi siten hyvä näkyä joko 30§:ssä joka koskee kaikkia yleisiä alueita tai lain 32§:ssä joka koskee muita yleisiä alueita kuin katualueita.

31§ ja 32§

"Talvikunnossapitotoimien on varmistettava, olosuhteet huomioiden, ensisijaisesti yhteiskunnan kannalta kriittiset toiminnot ja pääkatujen välityskyky. "

Rakennustiedon Infra Kunnossapitonimikkeistön 2017 mukaan valtakunnallinen termi on talvihoito. Talvikunnossapito-termi löytyy useasta kohdasta.

32§

Kirjoitusvirhe: "Muu yleisen alue..."

36§

Kunnossapitosuunnitelmassa olisi syytä nostaa esiin kestävän kehityksen huomioon ottaminen kunnossapidossa.

37§

"Kunnan muiden yleisten alueiden kuin katualueiden kunnossapitoluokittelussa on otettava huomioon tarvittaessa kaupunkikuva ja viihtyisyys."

Tässä pitäisi olla lisäksi toiminnallisuus, joka on viheralueiden uuden RAMS-kunnossapitoluokituksen tärkeä elementti.

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

-

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

En osaa sanoa

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

-

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

-

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

Hulevesien hallintasuunnitelman laatiminen on positiivinen kehityssuunta aikaisemmasta katusuunnitelman tasoisesta hulevesisuunnitelmasta.

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

-

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

-

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

-

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

-

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena?

Jossain määrin onnistuneena

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

Ei

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

Vaikutuksissa olennaista on, että joitakin asioita tehdään toisin kuin ennen eikä aikaisempien lisäksi. Lisäksi päivitysten määräajat eivät tarkoita välttämättä sitä, että suunnitelma pitää tehdä kokonaan uusiksi, vaan sen ajantasaisuus tulee käytyä läpi ja tarkistettua.

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

-

Renko Terhi
Ramboll CM Oy - Infraomaisuudenhallinta